ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ФАХОВИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ВНЕСЕНО ЗМІНИ
Педагогічною радою ЧДБК
протокол від 26.05 2026 р. № 08-25/26
ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказом в.о. директора ЧДБК
від 26.05.2026 р. № 89

УХВАЛЕНО
Вченою радою ЧДБК
протокол від 2.06.2021 р. № 10-20/21
ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказом директора ЧДБК
від 2.06.2021 р. № 86

В.о. директора _____ Надія АЗЬМУК

Етичний кодекс
Черкаського державного фахового бізнес-коледжу

Черкаси, 2026

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Етичний кодекс коледжу (далі – Кодекс) є документом, що визначає основні моральні принципи, норми професійної поведінки та правила взаємин між усіма учасниками освітнього процесу. Його мета – утвердження в коледжі атмосфери взаємоповаги, довіри, академічної доброчесності, відповідальності та партнерства.

1.2. Етичний кодекс коледжу розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», інших нормативно-правових актів у сфері освіти, Статуту коледжу, Правил внутрішнього розпорядку коледжу та загальновизнаних морально-етичних принципів, норм педагогічної етики та ділового спілкування.

1.3. Кодекс покликаний сприяти формуванню високої культури спілкування, поваги до честі й гідності кожної людини, дотриманню прав і свобод здобувачів освіти, педагогічних працівників, адміністрації та інших працівників закладу. Він є орієнтиром у професійній діяльності, навчанні, прийнятті рішень та повсякденній взаємодії, допомагає зберігати позитивний моральний клімат і зміцнювати репутацію коледжу як сучасного освітнього середовища.

Дотримання положень Етичного кодексу є спільною відповідальністю всіх членів коледжної спільноти та важливою умовою успішного розвитку закладу, заснованого на принципах чесності, справедливості, толерантності, відкритості та взаємної підтримки.

1.4. Метою Кодексу є визначення етичних засад діяльності коледжу та встановлення норм поведінки, яких мають дотримуватися всі учасники освітнього процесу і працівники коледжу.

1.5. Завдання Етичного кодексу коледжу:

- визначення основних моральних і професійних принципів поведінки всіх учасників освітнього процесу;
- формування в коледжі атмосфери взаємної поваги, довіри, доброзичливості, толерантності та партнерства;
- утвердження принципів академічної доброчесності, чесності, відповідальності та справедливості;
- забезпечення дотримання етичних норм у професійній діяльності педагогічних працівників, адміністрації, працівників коледжу та здобувачів освіти;
- сприяння розвитку корпоративної культури, позитивного морально-психологічного клімату та збереженню ділової репутації коледжу;
- запобігання проявам дискримінації, булінгу, конфліктам інтересів, неетичній поведінці та іншим порушенням норм професійної етики;
- виховання відповідального ставлення до виконання своїх обов'язків, дотримання прав і свобод людини, поваги до честі й гідності кожного;
- створення умов для відкритої, конструктивної та ефективної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

РОЗДІЛ 2. СФЕРА ДІЇ КОДЕКСУ

2.1. Дія Кодексу поширюється на усіх учасників освітнього процесу в Коледжі (адміністрація, науково-педагогічні та педагогічні працівники, інші працівники коледжу; здобувачі освіти; батьки здобувачів освіти; особи, які взаємодіють із коледжем у межах освітньої, виховної, організаційної, наукової, культурної та іншої діяльності).

2.2. Положення цього Кодексу застосовуються під час виконання професійних обов'язків, організації та здійснення освітнього процесу, проведення виховних, наукових, культурно-масових заходів, ділового, службового й міжособистісного спілкування, представлення інтересів коледжу, а також в інших ситуаціях, пов'язаних із діяльністю закладу освіти та дотриманням його корпоративної культури.

2.3. Дотримання норм Етичного кодексу є обов'язковим для всіх осіб, на яких поширюється його дія, та спрямоване на забезпечення поваги до честі й гідності людини, підтримання доброзичливої атмосфери, взаємної довіри, відповідальності, академічної доброчесності й позитивного іміджу коледжу.

РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ

Етичний кодекс коледжу ґрунтується на таких основних принципах:

- *Законність і дотримання прав людини.* Усі учасники освітнього процесу та працівники коледжу у своїй діяльності керуються чинним законодавством України, поважають права, свободи, честь і гідність кожної людини.
- *Повага до особистості.* У взаєминах між усіма членами коледжної спільноти утверджуються ввічливість, тактовність, доброзичливість, толерантність, недопущення дискримінації, приниження честі й гідності, психологічного чи морального тиску.
- *Академічна доброчесність.* Освітня, професійна та інша діяльність у коледжі здійснюється на засадах чесності, самостійності, відповідальності, об'єктивності, недопущення плагіату, списування, фальсифікації, хабарництва та інших проявів недоброчесної поведінки.
- *Професіоналізм і відповідальність.* Працівники коледжу та здобувачі освіти сумлінно виконують свої обов'язки, дотримуються взятих на себе зобов'язань, відповідально ставляться до результатів своєї діяльності, збереження майна коледжу та підтримання його авторитету.
- *Справедливість і об'єктивність.* Ухвалення рішень, оцінювання результатів навчання, розподіл обов'язків і вирішення конфліктних ситуацій здійснюються неупереджено, чесно, відкрито та на засадах рівного ставлення до всіх.
- *Партнерство і взаємодія.* Освітній процес і професійна діяльність у коледжі будуються на основі взаємоповаги, співпраці, довіри, підтримки, конструктивного діалогу та спільної відповідальності за досягнення результатів.
- *Конфіденційність та етичне використання інформації.* Учасники освітнього процесу та працівники коледжу зобов'язані дбайливо ставитися до інформації з

обмеженим доступом, персональних даних, службової інформації, не допускати її неправомірного використання чи поширення.

- *Добропорядність і репутаційна відповідальність.* Кожен член коледжної спільноти повинен дбати про власну професійну репутацію та авторитет коледжу, уникати дій, які можуть зашкодити його іміджу, довірі до закладу освіти чи моральному клімату в колективі.
- *Нетолерантність до корупції та зловживань.* У коледжі не допускаються будь-які прояви корупції, неправомірної вигоди, зловживання службовим становищем, конфлікту інтересів, упередженого ставлення чи використання ресурсів закладу в особистих цілях.
- *Безпека, добробут і сприятливе середовище.* Усі учасники освітнього процесу мають сприяти створенню безпечного, інклюзивного, психологічно комфортного й доброзичливого освітнього середовища, вільного від насильства, булінгу, дискримінації та будь-яких форм приниження.

РОЗДІЛ 4. ЕТИЧНІ НОРМИ ПОВЕДІНКИ

4.1. *Етичні норми поведінки працівників коледжу:*

- дотримуватись вимог чинного законодавства України, нормативних актів Коледжу та загальноприйнятих правил поведінки;
- шанувати історію, традиції, ім'я і символіку Коледжу;
- сприяти ефективній діяльності Коледжу, підтриманню його позитивного іміджу;
- поважати права і свободи, честь і гідність особистості, не допускати домагань, приниження, експлуатації будь-якого характеру;
- коректно, ввічливо, толерантно й уникаючи дискримінації ставитись до кожного члена спільноти та гостей Коледжу, незалежно від статі, віку, посади, статусу, культурних, расових, національних відмінностей, соціального або географічного походження, стану здоров'я, політичних поглядів, релігійних переконань тощо;
- дотримуватись норм мовного етикету та правил ділової письмової й усної комунікації;
- дотримуватись принципу академічної доброчесності, зокрема утримуватись від списування, плагіату, фальсифікації та/або допомоги іншим у таких діях, коректно цитувати й наводити джерела інформації, яка використовується в науково-освітній діяльності;
- бути пунктуальним, своєчасно реагувати на запити інших членів спільноти Коледжу, партнерів Коледжу та/або представників широкої громадськості, дотримуватись встановлених термінів виконання завдань і взятих зобов'язань;
- ефективно й раціонально використовувати ресурси (людські, матеріальні, фінансові, інтелектуальні тощо) Коледжу та сприяти збалансованому розвитку;
- відповідально й ощадливо використовувати майно та обладнання Коледжу (приміщення, меблі, комп'ютерну техніку, телекомунікаційне і мультимедійне обладнання, бази даних, мережі тощо) за прямим призначенням у науково-освітніх цілях, під час виконання посадових обов'язків та/або для професійного розвитку;

- ставитись з довірою та вимогливістю один до одного, обмінюватись досвідом та інформацією в межах спільноти Коледжу, надавати необхідну підтримку для досягнення найкращих результатів діяльності;
- виявляти ініціативу щодо підвищення якості науково-освітньої діяльності;
- утримуватись від поширення неправдивої та/або неперевіреної інформації про Коледж або членів спільноти Коледжу, розкриття конфіденційної інформації та персональних даних інших осіб;
- дотримуватися вимог антикорупційного законодавства України (зловживання повноваженнями з метою одержання неправомірної вигоди та/або прямого чи опосередкованого пропонування такої вигоди іншим) та повідомляти керівництво Коледжу про будь-які прояви корупції, дотримуватися правил етичної поведінки, визначених Розділом VI Закону України "Про запобігання корупції", інших вимог антикорупційного законодавства України;
- не допускати публічного коментування чи заочного обговорення приватного життя або особистих якостей студентів, викладачів, адміністрації, батьків тощо;
- дотримуватись правил безпеки, гігієни праці, підтримувати чистоту і порядок та здоровий спосіб життя;
- вирішувати конфліктні ситуації конструктивно, в атмосфері взаєморозуміння та поваги, предметно та справедливо;
- в усіх ситуаціях як в межах, так і за межами Коледжу утримуватись від будь-яких дій і висловлювань, які суперечать етичним нормам і можуть завдати шкоди іншим людям та/або репутації, майну, фінансовому стану Коледжу.

4.2. *Специфічні етичні норми.* Дотримуючись загальних (спільних) етичних стандартів, окремі групи спільноти Коледжу мають також узгоджувати поведінку з відповідними специфічними етичними стандартами.

Керівники всіх рівнів мають:

- забезпечувати умови для утвердження та дотримання етичних принципів у Коледжі;
- сприятливі умови для ефективної діяльності всіх членів спільноти Коледжу, розкриття творчого потенціалу учасників освітнього процесу;
- виявляти однакову повагу і ввічливість до всіх членів спільноти Коледжу;
- запобігати конфліктним ситуаціям, а в разі їх виникнення розв'язувати на основі неупередженого, прозорого та докладного вивчення;
- не ухвалювати рішень на основі неперевіреної інформації або інформації, одержаної з анонімних джерел;
- мінімізувати бюрократичні процедури до рівня, який забезпечить продуктивність роботи членів спільноти Коледжу;
- заохочувати співробітників до постійного вдосконалення робочих процесів та надання пропозицій щодо покращень;
- проводити аналіз внутрішньої діяльності та процесів з метою виявлення можливостей їх покращення, запобігання порушень етичних стандартів та виконання норм Етичного кодексу в Коледжі.

4.3. *Етичні норми науково-педагогічних та педагогічних працівників*:

- визнавати, поважати і забезпечувати свободу думки і слова учасників освітнього процесу;

- здійснювати професійну діяльність на високому якісному рівні, підвищувати наукову кваліфікацію і викладацьку майстерність;
- дотримуватись педагогічної етики;
- дотримуватись принципів наукової етики, уникаючи плагіату, привласнення наукових ідей з неопублікованих джерел, фальсифікацій;
- вказувати свою належність до Коледжу під час опублікування результатів власних наукових досліджень та навчально-методичних робіт, виконаних у межах трудових та інших договірних відносин з Коледжем;
- об'єктивно і справедливо оцінювати результати наукової та освітньої діяльності;
- дбати про патріотичне, правове, екологічне та культурно-естетичне виховання студентів, мотивувати їх до навчання.

4.4. *Етичні норми поведінки здобувачів освіти*:

- поважати права, честь, гідність, особисті переконання та працю інших учасників освітнього процесу;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку, норм цього Кодексу та загальноприйнятих правил поведінки;
- сумлінно ставитися до навчання, виконувати освітню програму, завдання та вимоги освітнього процесу;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності, не допускати списування, плагіату, підроблення результатів навчання чи інших форм обману;
- дбайливо ставитися до майна коледжу, навчального обладнання, приміщень та території;
- не вчиняти дій, що порушують безпеку, порядок, права чи гідність інших осіб;
- сприяти формуванню доброзичливої атмосфери в коледжі, уникати конфліктів, проявів булінгу, дискримінації, насильства та мови ворожнечі.

РОЗДІЛ 5. ЕТИЧНІ НОРМИ ВЗАЄМОВІДНОСИН У КОЛЕДЖІ

5.1. Взаємовідносини між усіма учасниками освітнього процесу та працівниками коледжу повинні будуватися на засадах:

- взаємоповаги;
- довіри;
- доброзичливості;
- чесності та відкритості;
- відповідальності;
- толерантності;
- конструктивного діалогу;
- недопущення конфліктів, образ, приниження чи агресивної поведінки.

5.2. Усі спірні питання, конфліктні ситуації та непорозуміння мають вирішуватися шляхом переговорів, дотримання норм етики, взаємної поваги, з урахуванням інтересів сторін та вимог законодавства.

РОЗДІЛ 6. ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЯМ ЕТИЧНИХ НОРМ

6.1. У коледжі не допускаються:

- порушення прав і свобод людини;
- прояви булінгу, мобінгу, дискримінації, приниження честі й гідності;
- використання нецензурної лексики, образливої поведінки, погроз, психологічного чи фізичного тиску;
- корупційні прояви, неправомірна вигода, зловживання службовим становищем;
- порушення академічної доброчесності;
- розголошення конфіденційної інформації без законних підстав;
- пошкодження майна коледжу або недбале ставлення до нього.

6.2. Кожен член коледжної спільноти має право звернутися до адміністрації коледжу або уповноважених осіб у разі виявлення фактів неетичної поведінки, порушення прав, проявів дискримінації, насильства чи інших порушень цього Кодексу.

РОЗДІЛ 7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ КОДЕКСУ

7.1. Особи, винні в порушенні положень цього Кодексу, несуть відповідальність відповідно до законодавства України, Статуту коледжу, правил внутрішнього розпорядку та інших локальних нормативних актів коледжу.

7.2. Порушення положень Кодексу може бути підставою для розгляду питання адміністрацією коледжу, комісією з етики, педагогічною радою, органами студентського самоврядування чи іншими уповноваженими органами в межах їх компетенції.

7.3. Заходи реагування на порушення етичних норм мають бути об'єктивними, справедливими, пропорційними вчиненому порушенню та здійснюватися з дотриманням прав усіх сторін.

РОЗДІЛ 8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Цей Кодекс набирає чинності з моменту його затвердження в установленому порядку.

8.2. Ознайомлення працівників коледжу та здобувачів освіти з положеннями Кодексу здійснюється відповідно до внутрішніх процедур коледжу.

8.3. Зміни та доповнення до цього Кодексу вносяться в установленому порядку відповідно до потреб розвитку коледжу, змін у законодавстві та вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

8.4. Дотримання положень цього Кодексу є спільною відповідальністю всіх членів коледжної спільноти та важливою умовою формування в коледжі атмосфери довіри, доброчесності, партнерства, поваги та безпеки.